

ZAKON

O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Zaštita prava na suđenje u razumnom roku, kao i pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku ostvaruje se u sudskom postupku, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Pravo na zaštitu

Član 2

Pravo na sudsku zaštitu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku imaju stranka i umještač u građanskom sudskom postupku, stranka i zainteresovano lice u upravnom sporu, okrivljeni i oštećeni u krivičnom postupku (u daljem tekstu: stranka), ukoliko se postupci odnose na zaštitu njihovih prava u smislu Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Pravo iz stava 1 ovog člana i dužina trajanja razumnog roka utvrđuje se u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava.

Pravna sredstva

Član 3

Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku su:

- 1) zahtjev za ubrzanje postupka (u daljem tekstu: kontrolni zahtjev);
- 2) tužba za pravično zadovoljenje.

Mjerila

Član 4

Prilikom odlučivanja o pravnim sredstvima iz člana 3 ovog zakona, naročito se uzima u obzir:

- složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu;
- ponašanje podnosioca pravnog sredstva;
- ponašanje suda i drugih državnih organa, organa lokalne samouprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja;
- interes podnosioca pravnog sredstva.

Hitnost

Član 5

U postupku odlučivanja po pravnom sredstvu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku sud je dužan da postupa hitno.

Odgovornost

Član 6

Nepostupanje sudije i predsjednika suda na način i u rokovima propisanim ovim zakonom je osnov za pokretanje postupka njihove odgovornosti u skladu sa posebnim zakonom.

Oslobađanje od sudske takse

Član 7

U postupku ostvarivanja sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku stranka je oslobođena plaćanja sudske takse.

Shodna primjena

Član 8

U postupku odlučivanja po pravnim sredstvima za zaštitu prava za suđenje u razumnom roku na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom shodno će se primjenjivati odredbe Zakona o parničnom postupku.

II. KONTROLNI ZAHTJEV

Podnošenje

Član 9

Stranka može podnijeti kontrolni zahtjev ukoliko smatra da sud neopravdano odugovlači postupak i odlučivanje u predmetu.

Kontrolni zahtjev se podnosi sudu kod kojeg se predmet nalazi u radu.

Kontrolni zahtjev sadrži:

- ime i prezime, odnosno naziv stranke, adresu njenog prebivališta, boravišta, odnosno sjedišta;
- ime i prezime, odnosno naziv zastupnika ili punomoćnika i adresu njegovog prebivališta, boravišta, odnosno sjedišta;
- poslovni broj predmeta ili druge podatke o predmetu na osnovu kojih se može utvrditi na koji se predmet odnosi kontrolni zahtjev;
- podatke i okolnosti u vezi sa predmetom iz kojih proizilazi da sud neopravdano odugovlači postupak i odlučivanje u postupku;
- potpis stranke, zastupnika ili punomoćnika.

Nadležnost

Član 10

O kontrolnom zahtjevu odlučuje predsjednik suda.

U sudovima sa više od deset sudija godišnjim rasporedom može se odrediti sudija koji će, pored predsjednika suda, odlučivati o kontrolnom zahtjevu.

Nemogućnost postupanja

Član 11

Predsjednik suda ili sudija ne može postupati po kontrolnom zahtjevu u predmetu u kojem postupa ili je postupao u vršenju sudijske funkcije.

Ako predsjednik suda, u skladu sa stavom 1 ovog člana, ne može da postupa, o kontrolnom zahtjevu odlučuje predsjednik neposredno višeg suda.

Ako predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore (u daljem tekstu: Vrhovni sud) ne može da postupa u slučaju iz stava 1 ovog člana, o kontrolnom zahtjevu odlučuje vijeće od trojice sudija Vrhovnog suda.

Odlučivanje

Član 12

O kontrolnom zahtjevu odlučuje se rješenjem koje mora biti obrazloženo.

Odbacivanje

Član 13

Ako kontrolni zahtjev ne sadrži elemente iz člana 9 stav 3 ovog zakona, predsjednik suda će uputiti stranku da uredi kontrolni zahtjev u roku od osam dana.

Ako stranka u ostavljenom roku ne uredi kontrolni zahtjev, predsjednik suda će donijeti rješenje kojim se kontrolni zahtjev odbacuje.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako je stranka podnijela kontrolni zahtjev preko kvalifikovanog punomoćnika (advokat ili lice sa položenim pravosudnim ispitom), predsjednik suda će odbaciti kontrolni zahtjev kao neuredan.

Očigledna neosnovanost

Član 14

Predsjednik suda će rješenjem odbiti kontrolni zahtjev kad ocijeni da je očigledno neosnovan.

Izvještaj sudije

Član 15

Ako predsjednik suda ne odbaci kao neuredan ili ne odbije kao očigledno neosnovan kontrolni zahtjev, zatražiće da mu sudija ili predsjednik vijeća kojem je predmet dodijeljen u rad, odmah, a najkasnije u roku od 15 dana, dostavi pisani izvještaj o dužini trajanja postupka i razlozima zbog kojih postupak nije okončan.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana, sačinjava se u skladu sa mjerilima iz člana 4 ovog zakona i sadrži mišljenje u kom roku se predmet može riješiti.

Predsjednik suda može da zahtijeva i da mu sudija dostavi spise predmeta.

Neosnovanost

Član 16

Kad predsjednik suda, nakon sprovedenog postupka, utvrdi da sud nije povrijedio pravo na suđenje u razumnom roku, rješenjem će odbiti kontrolni zahtjev kao neosnovan.

Obavještenje stranke

Član 17

Ako sudija u izvještaju ili drugim pisanim aktima obavijesti predsjednika suda da će u roku, koji ne može biti duži od četiri mjeseca od prijema kontrolnog zahtjeva, biti obavljene određene procesne radnje, odnosno donijeta odluka, predsjednik suda će o tome obavijestiti stranku i na taj način okončati postupak po kontrolnom zahtjevu.

Osnovanost

Član 18

Kad predsjednik suda utvrdi da se neopravdano odugovlači postupak i odlučivanje u predmetu, rješenjem će odrediti rok za preduzimanje određenih procesnih radnji, koji ne može biti duži od četiri mjeseca, kao i odgovarajući rok u kojem ga sudija mora obavijestiti o preduzetoj radnji.

Predsjednik suda može naložiti prioritarno rješavanje predmeta ako okolnosti slučaja ili hitna priroda predmeta to nalažu.

Oduzimanje predmeta

Član 19

Ako sudija ne preduzme mjere određene rješenjem po kontrolnom zahtjevu ili obavještenjem iz člana 17 ovog zakona, kao i u drugim slučajevima nepostupanja u skladu sa ovim zakonom, predsjednik suda može oduzeti dodijeljeni predmet u skladu sa posebnim zakonom.

Rok za odlučivanje

Član 20

Predsjednik suda je dužan da o kontrolnom zahtjevu odluči najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Dostavljanje rješenja

Član 21

Rješenje predsjednika suda dostavlja se stranci.

Nepostupanje drugih organa

Član 22

Ako predsjednik suda utvrdi da se postupak i odlučivanje u predmetu neopravdano odugovlači zbog nedostavljanja isprava ili drugih dokaza od strane drugog državnog organa, organa lokalne samouprave, javne službe i drugog nosioca javnog ovlašćenja, naložiće tom organu da u određenom roku postupi po zahtjevu.

Predsjednik suda može nadležnom organu da podnese inicijativu da se protiv lica koje ne postupi po nalogu iz stava 1 ovog člana pokrene disciplinski postupak, odnosno da se pokrene postupak za razrješenje.

Ograničenja koja se odnose na podnošenje

Član 23

Ako predsjednik suda postupi u skladu sa čl. 17 i 18 ovog zakona, stranka ne može da podnese novi kontrolni zahtjev u istom predmetu prije isteka roka iz obavještenja, odnosno rješenja predsjednika suda.

Ukoliko je predsjednik suda donio rješenje u skladu sa članom 16 ovog zakona, stranka može da podnese novi kontrolni zahtjev tek po isteku šest mjeseci od prijema rješenja.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na pritvorske predmete ili predmete u vezi mjera obezbjeđenja.

Pravo na žalbu

Član 24

Ako predsjednik suda odbaci ili odbije kontrolni zahtjev ili ako po kontrolnom zahtjevu stranci ne dostavi, u roku od 60 dana, rješenje ili obavještenje u skladu sa članom 17 ovog zakona, stranka može izjaviti žalbu u roku od osam dana od prijema rješenja ili isteka roka za dostavljanje rješenja, odnosno obavještenja.

Protiv rješenja predsjednika Vrhovnog suda i vijeća Vrhovnog suda donijetog po kontrolnom zahtjevu žalba nije dozvoljena.

Podnošenje žalbe

Član 25

Žalba se podnosi neposredno višem sudu, a preko suda kod koga je predmet u radu.

Neblagovremenu žalbu ili žalbu izjavljenu od strane neovlašćenog lica rješenjem će odbaciti predsjednik suda kod koga se predmet nalazi u radu.

Sud kod koga je predmet u radu dužan je da spise predmeta dostavi neposredno višem sudu, u roku od osam dana od dana prijema žalbe.

Forma odluke po žalbi

Član 26

O žalbi odlučuje predsjednik neposredno višeg suda rješenjem.

Predsjednik neposredno višeg suda je dužan da donese rješenje u roku od 60 dana od dana dostavljanja spisa.

Odbacivanje žalbe

Član 27

Neblagovremenu žalbu ili žalbu izjavljenu od strane neovlašćenog lica će odbaciti predsjednik neposredno višeg suda, ako to nije učinio predsjednik suda kod koga se predmet nalazi u radu.

Odbijanje žalbe

Član 28

Predsjednik neposredno višeg suda će odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi rješenje predsjednika suda kada utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se rješenje pobija.

Osnovanost žalbe

Član 29

Ako predsjednik neposredno višeg suda ocijeni da je žalba osnovana, preinačiće rješenje predsjednika suda kod koga se predmet nalazi u radu.

Odlučivanje po žalbi zbog nepostupanja

Član 30

Ako je žalba izjavljena zbog toga što predsjednik suda stranci nije donio rješenje ili nije dostavio obavještenje iz člana 17 ovog zakona u zakonom propisanom roku, predsjednik neposredno višeg suda postupa i donosi rješenje po kontrolnom zahtjevu u skladu sa odredbama čl.14, 15, 16, 18 i 22 ovog zakona.

III. PRAVIČNO ZADOVOLJENJE

Oblici

Član 31

Pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku može se ostvariti:

- 1) isplatom novčane naknade za prouzrokovanu štetu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku i / ili
- 2) objavljivanjem presude da je stranci bilo povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku.

Ograničenje prava

Član 32

Pravo na pravično zadovoljenje po ovom zakonu nemaju državni organ, organ lokalne samouprave, javne službe i drugi nosioci javnih ovlaštenja, kao stranke u sudskim postupcima.

Pravo na tužbu

Član 33

Tužbu za pravično zadovoljenje može podnijeti stranka koja je prethodno podnosila kontrolni zahtjev nadležnom sudu.

Tužbu za pravično zadovoljenje može podnijeti i stranka koja objektivno nije bila u mogućnosti da podnese kontrolni zahtjev.

Tužba iz st.1 i 2 ovog člana podnosi se Vrhovnom sudu najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prijema pravosnažne odluke donijete u postupcima iz člana 2 ovog zakona, a u postupku sprovođenja izvršenja odluke u roku od šest mjeseci od dana prijema pravosnažne odluke po kontrolnom zahtjevu.

Novčana naknada

Član 34

Zbog nematerijalne štete prouzrokovane povredom prava na suđenje u razumnom roku isplaćuje se novčana naknada.

Novčana naknada određuje se u iznosu od 300 € do 5.000 €.

Kod određivanja visine naknade uzimaju se u obzir mjerila iz člana 4 ovog zakona.

Sadržaj tužbe

Član 35

Tužba za pravično zadovoljenje mora da sadrži podatke iz člana 9 stav 3 ovog zakona.

Tužilac je dužan da uz tužbu podnese pravosnažnu odluku o kontrolnom zahtjevu ili obavještenje iz člana 17 ovog zakona, odnosno dokaz da je podnosio kontrolni zahtjev nadležnom sudu.

Postupak po tužbi

Član 36

Sud kod koga se nalazi predmet dužan je da, na zahtjev Vrhovnog suda, u roku od tri dana, dostavi spise predmeta.

Vrhovni sud tužbu sa spisima predmeta dostavlja organu nadležnom za zastupanje Crne Gore u imovinskopravnim sporovima, koji je dužan da u roku od osam dana od dana prijema, vrati spise predmeta sa svojim izjašnjenjem.

Odlučivanje

Član 37

Vrhovni sud odlučuje po tužbi u vijeću od trojice sudije.

Neblagovremenu tužbu, tužbu podnijetu od strane neovlašćenog lica i tužbu koja je podnijeta protivno članu 33 st. 1 i 2 ovog zakona, Vrhovni sud će rješenjem odbaciti.

U slučaju iz člana 33 stav 1 ovog zakona, kada je pravosnažnim rješenjem utvrđena osnovanost kontrolnog zahtjeva ili je sud obavijestio stranku u smislu člana 17 ovog zakona, Vrhovni sud će presudom odrediti pravično zadovoljenje.

U slučaju iz člana 33 stav 1 ovog zakona, kad je pravosnažnim rješenjem kontrolni zahtjev odbijen, kao i u slučaju iz člana 33 stav 2 ovog zakona, Vrhovni sud presudom može odrediti pravično zadovoljenje ili odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da nije povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku.

Presuda o utvrđivanju povrede prava

Član 38

Vrhovni sud može, izuzetno, imajući u vidu sve okolnosti slučaja, a naročito ponašanje stranke, da presudom utvrdi samo povredu prava na suđenje u razumnom roku.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, sud će na zahtjev stranke odlučiti da se presuda objavi.

Objavljivanje presude

Član 39

Kad sud utvrdi težu povredu prava na suđenje u razumnom roku može, na zahtjev stranke, pored novčane naknade, odlukom naložiti i objavljivanje presude.

Sud, za koji je presudom iz člana 38 ovog zakona i stava 1 ovog člana, utvrđeno da je neopravdano odugovlačio postupak i odlučivanje, dužan je da objavi presudu na internet stranici i da snosi troškove objavljivanja.

Presuda iz stava 2 ovog člana mora biti dostupna javnosti na internet stranici za vrijeme od dva mjeseca, nakon čega se arhivira ili se na zahtjev stranke briše u roku od 15 dana od prijema zahtjeva.

Rok za odlučivanje

Član 40

Vrhovni sud je dužan da odluku po tužbi donese najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana prijema tužbe.

IV. OBEZBJEĐIVANJE SREDSTAVA ZA ISPLATU NOVČANE NAKNADE I NAKNADA MATERIJALNE ŠTETE

Sredstva za isplatu novčane naknade

Član 41

Sredstva za isplatu novčane naknade radi pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku obezbjeđuje Crna Gora.

Sredstva iz stava 1 ovog člana isplaćuju se iz posebne stavke razdjela budžeta za rad sudova.

Regresni zahtjev

Član 42

Ako je povreda prava na suđenje u razumnom roku bila prouzrokovana ponašanjem organa lokalne samouprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja Crna Gora ima pravo na regresni zahtjev.

Naknada materijalne štete

Član 43

Pravo na naknadu materijalne štete zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku ostvaruje se tužbom u parničnom postupku kod nadležnog suda, primjenom opštih pravila o naknadi štete.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena

Član 44

Ovaj zakon primjenjuje se i na sudske postupke koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nakon 3. marta 2004. godine.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, prilikom odlučivanja o pravnom sredstvu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, utvrđuju se povrede prava nastale nakon 3. marta 2004. godine.

Sud će, prilikom utvrđivanja povrede prava iz stava 2 ovog člana, uzeti u obzir i trajanje sudskog postupka prije 3. marta 2004. godine.

Stupanje na snagu

Član 45

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

SU-SK Broj 01-511/10

Podgorica, 27. novembra 2007. godine

Skupština Crne Gore

Predsjednik,

Ranko Krivokapić, s.r.